

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta pedagogická
Katedra psychologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (Posudek oponenta práce)

Práci předložil(a) student(ka): **Tereza Čížková**

Název práce: Analýza zdrojů a příčin vzniku předsudků vůči bezdomovcům

Předmět hodnocení	Výborné	Velmi dobré	Dobré	Nevyh.
Splnění cíle a rozsahu zadání		x		
Úroveň zpracování teoretické části	x			
Úroveň zpracování praktické části		x		
Projektová a metodologická koncepčnost			x	
Vhodnost použitých metod		x		
Způsob zpracování dat			x	
Správnost, důkladnost vyhodnocení výsledků		x		
Odborná jazyková úroveň		x		
Formální uspořádání a úprava (text, grafy, tabulky)		x		
Práce s odbornou literaturou (citace a odkazy)		x		
Celková odborná úroveň BP		x		
Celkový přínos BP		x		

Doplnění hodnocení, připomínky, dotazy:

Předložená práce využívá klasického členění na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce je členěna do šesti samostatných kapitol, které vymezují samotné bezdomovectví, historii, druhy bezdomovectví. Následující kapitoly rozebírají příčiny bezdomovectví, charakteristiku bezdomovců, poslední kapitola je věnována předsudkům. Teoretická část práce v rozsahu celkem 23 stran je zpracována vhodným způsobem a je z ní patrné, že se autorka o tuto problematiku velmi zajímá.

Praktická část práce je opřena o kvalitativní (rozhovor) a kvantitativní (dotazník) výzkumnou metodologii. Je třeba ocenit nápad autorky konfrontovat pohled samotných bezdomovců s tím, co si o nich myslí zbytek společnosti. Zvolené výzkumné nástroje jsou v tomto směru vhodné. V kvalitativním výzkumu bohužel autorka některé zásadní informace buď vůbec neuvádí (zcela chybí nějaká anamnéza účastníků výzkumu, např. ucelenější informace o rodinném zázemí, vzdělání, zdravotním stavu apod. – chápala bych, kdyby účastníci o těchto věcech nechtěli hovořit, v tom případě by to však v práci mělo být uvedeno...), nebo je ze zcela nepochopitelných důvodů uvádí až úplně na konci kapitoly 7.1. v části věnované interpretaci kvalitativního výzkumu (a to včetně tak fundamentálních informací, jako kolik bezdomovců se vlastně výzkumu zúčastnilo, jak byli staří apod.).

Rovněž uchopení kvalitativního výzkumu ze strany autorky podle mého názoru není vyhovující. Autorka píše: „*Během rozhovorů se nám potvrdilo mnoho hypotéz, které jsme měly již předem utvořené...*“ (s.32), resp. „*Je zajímavé, že nám výzkum tuto teorii příliš nepotvrdil*“ (s. 32). Tato tvrzení nejsou v souladu s metodologií kvalitativního výzkumu. Zásadním pozitivem kvalitativního výzkumu je např. dle Švaříčka a Šed'ové (2007) skutečnost, že výzkumné šetření není závislé na předem vybudované teorii a právě naopak nová teorie či hypotéza často vzniká. Dále kvalitativní výzkum začíná zvolením tématu výzkumu a formulováním výzkumných otázek. Postrádám formulaci výzkumných otázek (na str. 24 autorka pouze představuje okruhy otázek do rozhovoru) a

vůbec podrobný popis toho, jak byly rozhovory realizovány. Není rovněž vůbec uvedeno, jakým způsobem byla data zaznamenána.

Autorka využívá otevřené a axiální kódování, bohužel blíže nevysvětluje podstatu zakotvené teorie, což by mělo být zpracováno v samostatné části např. Metody zpracování a analýzy dat. Následně se autorka pouští do věcí, které nemá šanci v dané situaci zvládnout na odpovídající úrovni. Je pro mě záhadou, jak se jí podařilo pouze na základě výpovědí tří bezdomovců bez jakýchkoli dalších podpůrných argumentů (např. poznatků z literatury – v celé praktické části jsem mimochodem nenašla jediný odkaz na literaturu, což pokládám za poměrně velký problém) vytvořit nesmírně propracovaný konceptuální model prezentovaný v grafech 1 a 2. Její závěry získané na základě kvalitativního výzkumu jsou podle mého názoru zcela spekulativní a samotná realizace a vyhodnocení výzkumu je v rozporu snad se všemi doporučeními pro kvalitativní výzkum uvedenými v odborné literatuře. Jednalo se bezpochyby o velmi náročný úkol vyžadující značné osobní nasazení a určitě autorce nechci vyčítat to, že v daných podmínkách nedokázala dodržet striktní pravidla daná pro uvedený typ výzkumu. Vyčítám jí však to, že se pouští do zbytečných a fakty zcela nepodložených spekulací, které pak předkládá čtenáři bez další diskuze jako nezpochybnitelná fakta.

Možná by přitom stačilo vzít některé poznatky z rozhovorů s bezdomovci týkající se postojů a předsudků společnosti (jaké konkrétně předsudky jsou nejrozšířenější, jak vlastně vnímají bezdomovci zbytek společnosti...) a porovnat je se zjištěními z dotazníkového šetření, které bylo provedeno pouze popisným způsobem (bez statistického testování), ale na celkem dobré úrovni (ačkoliv i zde se objevují drobné nesrovnalosti, např. hned u otázky 2 nevycházejí autorce procenta, chybí rovněž informace o tom, kolik respondentů vyplnilo dotazník na papíru a kolik na internetu). O toto srovnání se autorka částečně pokouší v podkapitole 7.2.2., není však dotážen.

Celkový dojem z práce je takový, že autorka si zvolila zajímavé téma, odvedla značné množství práce a poctivě se snažila zamyslet nad řadou důležitých otázek souvisejících s bezdomovectvím. Bohužel se bez příslušného teoretického zázemí pouštěla do věcí, jejichž odpovídající zvládnutí by vyžadovalo mnohem hlubší znalosti a předchozí náročné a velmi zdlouhavé studium pramenů. Nesnažila se přitom svoje zjištění nějak uvést do kontextu toho, co už je o daném tématu známo (česká i zahraniční literatura o daném tématu je přitom velmi rozsáhlá). Vzhledem k tomu, že jde o bakalářskou práci, jsou tyto nedostatky do jisté míry omluvitelné a mohou být z větší části přebity západem autorky pro danou věc a její nespornou snahou se v tomto tématu zorientovat. **V případě, že autorka bude pokračovat v magisterském studiu, by však měla dávat na dodržení základních pravidel pro odbornou práci poněkud větší pozor.**

Dotazy, které by se mohly stát předmětem obhajoby

1. Vysvětlíte, jak jste provedla otevřené kódování. Použila jste nějaký program, nebo jste pracovala „pouze“ s tužkou a papírem? Měla jste k dispozici audiozáznamy rozhovorů, nebo jejich doslovné přepisy?
2. Popište podrobněji, jak jste vytvořila model uvedený v grafu 1. Vysvětlíte, proč jsou některé vztahy ve zjevném rozporu s tím, co máte uvedeno u axiálního kódování (např. vztah mezi dobou strávenou na ulici a vztahem k návykovým látkám by měl být vzájemný, ale v grafu nikde šipku od vztahu k návykovým látkám k době na ulici nevidím).

Bakalářská práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

velmi dobře

Datum: 1. 5. 2015

Mgr. Dana Brabcová, Ph.D., oponent BP

